

Livet på Nordkaperen: *Destinationer – Venner – Familie*

Livssyn/værdier

I sommeren 2016, da Troels Kløvedal fik konstateret sin dødelige sygdom, har han skrevet på sin erindringsbog, med et indhold der udviser en dybtfølt taknemlighed og glæde over et levet liv - der har været fyldt med sømil, oplevelser, kvinder, berigende møder og fremmede kulturer.

Troels Kløvedal fremstår som en inspirerende og social éner, der med et åbent og positivt sind favner de mange skæbner, som han møder på sine rejser.

Bogen bidrager også til indblik i en tid med store samfundsmæssige omvæltninger - med hippier og ungdomsoprør. Og som øvrige fra den venstreorienterede 68'er-generation holder han til stadighed fast i at være engageret og kritisk i samfundsmæssige og sociale forhold. Ungdomsoprøret er en uadskillelig del af Troels Kløvedal, og han står ved sine værdier, hvor især tanken om individets frigørelse syntes vigtigt - han har netop formået at gøre sig fri af samfundets omklamring og har taget skæbnen i sin egen hånd.

Som før nævnt har han aldrig fået en studentereksamen eller nogen akademisk uddannelse, og han har alligevel haft stor succes med sine bøger, rejseudsendelser eller i rollen som sømand. Troels Kløvedal fremhæver netop livet som autodidakt som noget særligt – som et mere autentiske og ægte liv – der indeholder alt det, som uddannelsesinstitutionerne systematiske studier umuligt kan undervise i. Trods det har håndværkerbaggrunden en stor identitetsmæssig værdi.

Den historiske interesse og de mange politiske kommentarer i hans bøger stammer som et levn fra 70'er-kulturen. Derfor er det interessant, at der i bogen skænkes et helt kapitel til kongehuset. Men ifølge Troels Kløvedal får man netop forstærket sin nationale identitet, når man rejser – og som han selv formulerer, er det kun fra udlandet, at det er muligt at se Danmark udefra.

I de tidligere bøger fra hans yngre år havde han et enormt kritisk syn på det omgivende samfund - man fornemmer dog med alderen, at han bevæger sig mere væk fra socialisternes og hippie-kulturens drømmerier.

Naturen gennem rejsebriller

Naturen har altid har fyldt i Troels Kløvedals bevidsthed, og han overvejede at læse til biolog. Hans rejsebøger skildrer, hvordan vores natursyn har ændret sig gennem rejseårerne.

I forhold til forplejning ombord har besætningen skaffet fisk, blæksprutter og andre havdyr til mad. Selv havskildpadder har været på menuen. I dag er ulovligt at fange havskildpadder, da flere er med på listen over trueede dyrearter.

Troels Kløvedal er knap så romantisk anlagt, hvad angår det vestlige natursyn. Derimod fremhæves et mere primitivt natursyn baseret på selvforsyning, naturlig balance og bæredygtighed.

Han har en stor interesse i naturen og evolutionen - især havets rolle i forbindelse med arternes udvikling.

Nordkaperen:

Nordkaperen bliver bygget af stål i 1905 i Stettin med henblik på kapsejlad i Østersøen og i Den Engelske Kanal, hvor der blev afholdt flere stævner ved Isle of Wight. Nordkaperen har en lang historie bag sig og har haft mange skiftende ejere gennem tiden.

Den 10. august 1944 erhverver guldsmed Carl Nielsen sig Nordkaperen. Han sejler med to kammerater jorden rundt i 1946-48 og skriver efterfølgende bogen *Jorden rundt med Nordkaperen*. Det er også Carl Nielsen, der navngiver skibet Nordkaperen efter en hvalart i Nordatlanten.

Troels Kløvedal køber Nordkaperen af Fin Kløve Lassen i 1967 sammen med vennerne Marianne (Mikkels mor), Nardo og Merete for 40.000 kr.

I 1978 overtager Troels Kløvedal Nordkaperen.

Mandskabet bliver ofte hentet fra Maos Lyst - også på skibet var den kollektive tankegang herskende. Grundtanken var, at alle mennesker skulle have adgang til skibet, hvis blot de havde lyst til at komme ud at sejle – og havde en interesse i de samfundsmæssige forhold.

Første jordomsejling med Nordkaperen påbegynder Troels Kløvedal i 1974. Han har sejlet i havområder som Middelhavet, Ægæerhavet, Atlanterhavet, Stillehavet, Polynesien, Det Kinesiske Hav og besøgt utallige af indonesiske øer.

Troels Kløvedal har gennemført i alt tre jordomsejlinger med Nordkaperen. Hans første rejsebog *Kærligheden, kildevandet...* og det blå ocean modtages med gode anmeldelser og er indledningen til et stort forfatterskab og beretninger fra jordomsejlinger og eventyrlig rejser på de 7 verdenshave.

Grækenland - Middelhavet/Ægæerhavet

I forhold til Nordkaperens historie står Ægæerhavet centralt og er besejlet hele ti omgange - i perioden 1972 frem til 2015. Troels Kløvedal har et særligt forholdt til Middelhavet, og det er også her mange af hans tv-udsendelser har udspillet sig.

Under de første rejser beskriver han et Grækenland, hvis fattige befolkning var underkastet et diktatur: "De første somre var der diktatur i landet, men det var også en god lærestreg, fordi vi oplevede, at søjlerne blegnede, alt det smukke ved Grækenland døde i det lille beskidte diktatur, og der var et hav af

øer, man ikke måtte anløbe, fordi de var fangeøer. Flere gange sejlede vi så tæt på kysten, at vi kunne se fangerne vinke til os, og denne mærkelige følelse af, at de var venstreorienterede som os selv, men fanger, og at vi var det stik modsatte, frie, blev siddende i mig.”

Begivenheden gjorde et stort indtryk på Troels Kløvedal, og den har ifølge ham selv bidraget til et mere ambivalent forhold til Grækenland.

I hans selvbiografi Alle mine morgener på jorden fremhæves to rejser som noget ganske særligt: den forfærdelige tur i 1972 og den lykkelige i 1973. Turen i 1972 begyndte på værste tænkelig vis, da hans daværende kæreste Pernille aborterede ombord på Nordkaperen. Efter Pernilles hjemrejse fra Sicilien går forholdet i stykker.

Herefter kommer Troels Kløvedal og hans søn Mikkel ud på én af de farligste rejser, Nordkaperen endnu har været på - da skibet går i stykker. De kommer dog godt ind i Mdraki-havnen og opholder sig i en måned i Rhodos. Det er også i denne periode, at Troels Kløvedal overvejer at sælge Nordkaperen.

Turen i året 1973 forholder sig dog anderledes, og omtales som ”den store græske sommer”, hvor 40 unge venner samler sig på øen Paros midt i Kykladerne og på skift bliver sejlet rundt i øhavet.

Det er også i Grækenland, at Troels Kløvedal bliver udsat for et voldsomt røverisk overfald af to unge mænd i 2014. Med en kniv for struben, holder de ham ud over en klippeside og truer med at kaste ham ud. Han slipper dog med livet i behold, men har siden mistænkt den voldsomme hændelse for at være katalysator for hans sygdomsforløb.

Caribien

Troels Kløvedal har også udforsket de caribiske farvande. Caribien med de mange øer falder dog ikke helt i Troels Kløvedals smag, da han mener, at der til stadighed hersker en mentalitet, der er påvirket af mange års slavehistorie. Efter hans oplevelser tilfører den store turisme ikke øerne det fjerneste, da de mange dyre resorts er ejet af udenlandske kapitalfonde. Desuden mærker han dybtfølte utilfredshed i befolkningen.

Sydamerika og Stillehavet

Nordkaperen besejlede Stevensons Skatteø, Kokosøen, Panamakanalen og aflægger ligeledes flere besøg på Galápagosøerne. På tredje jordomsejling, der begyndte i 1997, sejler Troels Kløvedal til Påskeøerne.

Kina

I 2002 lykkedes det Troels Kløvedal efter to års papirarbejde og med hjælp fra Kongehuset, Dansk Industri, Mærsk-rederiet, DR og Skandinavisk Film at få tilladelse fra seks kinesiske ministerier og tolv provincguvernører til - som de første nogen sinde - at besejle Yangtze-floden. En enestående tilladelse, som selv den verdensberømte franskmand Jacques Cousteau engang var blevet nægtet.

Der er kun ét andet udenlandsk skib, der ifølge Troels Kløvedal har været så langt oppe af Yangtze-floden som Nordkaperen. Det skete i 1947, da den amerikanske general og udenrigsminister Marshall under borgerkrigen sejlede op ad floden på en lille motor-torpedobåd - med det formål, at få Chiang Kai-Shek og Mao til at tale sammen - hvilket mislykkedes.

Under Nordkaperens besøg i Kina modtager Troels Kløvedal et opkaldt fra ambassaden, da Prins Joachim gerne vil aflægge et besøg på Nordkaperen. Prins Joachim kommer efterfølgende ombord i Hong Kong. Under besøget taler de blandt andet om landbrug, hvor Troels Kløvedal forslår ham at lægge Schackenborgs landbrug om til økologisk, så han ville blive et stort forbillede.

Efter Kina-ekspeditionen skriver Troels Kløvedal sin bog Kineserne syr med lang tråd, og i samarbejde med DR udkommer rejseprogrammet Kløvedal i Kina.

Indonesien

Indonesien er med sine mange øer besejlet utallige omgange - også i mere udforskede områder, som f.eks. øerne i øgruppen Nusa Tenggara. Troels Kløvedal har en stor interesse i landets kultur og historie, og efter Kina-turen var Indonesien således et oplagt rejsemål for flere tv-udsendelser.

Besøget i Indonesien kulminerede i forbindelse med Muhammed-krisen i 2006, da ambassaden tilråder alle danskere at forlade landet. Troels Kløvedal og hans familie føler sig dog trygge og vælger at blive.

På Nordkaperen møder Troels Kløvedal blandt andet Østtimors daværende præsident, José Ramos-Horta. I 1996 modtog Ramos-Horta Nobels Fredspris sammen med Carlos Filipe Ximenes Belo for deres arbejde for en retfærdig og fredelig løsning på konflikten i Østtimor og ydermere for at gøre verdenssamfundet opmærksom på det folkemord, som Suharto udsatte øen for, da han i 1975 okkuperede den efter et valg, som var blevet vundet af frihedsbevægelsen Fretilin.

Under en tre timer lang samtale taler de blandt andet om landets historie, litteratur, Kina og søfart. José Ramos-Horta beretter om de primitive skibe, han sejlede med, da han var ung partisan og frihedskæmper.

Jylland

Da Troels Kløvedal vender hjem fra sin første jordomsejling, flytter han fra Maos Lyst. Siden midten af 1980'erne har Troels Kløvedal haft sin adresse på en gård i landsbyen Gravlev på Djursland. Her bor han med sin hustru, Else-Marie Meldgaard.

I oktober 2016 blev det offentliggjort, at han er uhelbredelig syg med nervesygdommen ALS (Amyotrofisk Lateral Sklerose) - en dødelig sygdom, der gradvist lammer hele kroppens muskulatur. Troels Kløvedal kan af den grund ikke længere tale, han får næring gennem sonde og trækker vejret ved hjælp af en respirator. Nordkaperen er i dag testamenteret til hans fem børn og ti unge styrmænd og -kvinder.

Rejsen og besætning

"Når jeg snakker om, hvilket stort arbejde det er at sejle rundt i et syvoghalvfjerds år gammelt skib, ja, så vender folk det døve øre til. Arbejde har man nok af selv, eller også har man slet ikke noget, og fanden skulle stå i at bruge en aften på at høre om andres besværligheder. Derfor er det meget svært at komme frem til den rigtige sandhed om det at sejle rund, sådan som vi gør med Kaperen.

Folk, ja selv nære venner, vil kun tro på, at det hele er hvide strande og kokospalmer; begynder man at snakke om fugtig varme, børn der falder ned gennem kappen i et totalt rodet skib, de psykiske komplikationer der er ved at leve på så lille en plads under umulige forhold, ja så er man bare én, der brokker sig.

At sejle er hvide sejl, hvide nykridtede gummisko, palmestrande og Martini på agterdækket. Det billede er så indprentet i folks bevidsthed, at det næsten er umuligt at slå i stykker.

Det eneste, der kan slå den forestilling i stykker, er selvfølgelig, som altid... virkeligheden".

I Alle min morgener på jorden beskriver Troels Kløvedal sin skibsmission med Nordkaperen;

"Og det har måske været den del af skibets liv, som jeg har været allermest lykkelig for sammen med alle oplevelserne: at Nordkaperen virkelig blev et åbent skib, en forlængelse af det, jeg oplevede i min ungdom. Jeg ville føre den verden ud på havet, og det lykkedes"

Samtidig giver han udtryk for den samfundsændring, han har registreret over årene; "Det var lettere at få besætning med i så lang tid for 30-50 år siden, end det er i dag. Man skal jo passe sin karriere. Det var der jo ikke rigtig noget, der hed, for almindelige mennesker for 30 år siden".

Den gode rejsende beskrives af Troels Kløvedal;

Et menneske, der er dygtigt til at rejse, er et menneske, der formår at bruge den virkelighed, som omgiver det; at være interesseret i det hav vi sejler på, er interesseret i livet i havet, kan lide at fungere i en gruppe, er interesseret i de lande vi besøger, kort sagt ER dér, man nu engang er.

Ib Michael

Troels Kløvedal møder forfatter Ib Michael (f. 1945) i kollektivet Maos Lyst, og de to mænd knytter et nært og stærkt venskab. Ib Michael er med på en lang række af Nordkaperens togter; bl.a. da de krydser Atlanten for første gang. De har lavet flere programmer sammen, hvor de blandt andet har været på langfart gennem Panamakanalen og ligeledes besøgt forskellige øgrupper i Stillehavet.

Per Kirkeby

Den danske kunstner Per Kirkeby (1938-2018) er også en del af Troels Kløvedals nære omgangskreds. De mødes i miljøet omkring kollektivet Maos Lyst, og i sommeren 1973 rejser han med Troels Kløvedal på Nordkaperen til Middelhavet.

Per Kirkeby er oprindeligt uddannet geolog og har i den forbindelse været med på flere ekspeditioner i Grønland. I midt 60'erne blev Per Kirkeby medlem af den alternative kunst-gruppering Eks-skolen. Herefter begyndte Per Kirkeby at gå sine egne veje som maler og billedhugger og høster stor anerkendelse i både ind-og udlandet.

Kløvedals familie

Troels Kløvedals ældste søn, Mikkel Beha Erichsen, har medvirket i flere tv-udsendelser – blandt andet TV2-programmet "Mod Fjerne Kyster", hvor Mikkel Beha Erichsen sammen med sin familie sejler rundt på verdenshavene.

I 1977 blev Troels gift med sygeplejerske Maiken Junker Kløvedal - et ægteskab, der dog blev opløst tre år efter. Efterfølgende mødte han lægen Ruth Hagerup Andersen, som han levede sammen med i 15 år - og blev gift med i 1989. De to blev skilt i 1995, og i maj 2002 blev han i Hong Kong gift med gymnasielærer Else Marie Meldgaard, som han også bor med i dag.

Troels Kløvedal har fem børn med fire forskellige kvinder: Marianne Kjær (Mikkel Beha Erichsen), Maiken Junker Kløvedal (Lærke Kløvedal), Ruth Hagerup Andersen (Sille & Gurli Marie Kløvedal) og (nuværende kone) Else Marie Meldgaard (Asbjørn Kløvedal).

Lærke Kløvedal arbejder som tv-vært og journalist. Troels Kløvedals yngre døtre, Gurli Marie og Sille, er opvokset på gården i Gravlev og til søs, og er i dag begge uddannede fra RUC. Gurli Marie bor i New York med mand og børn, og Sille er cand.mag. i psykologi og uddannet yogalærer i Indien og Nepal. Troels Kløvedals yngste søn Asbjørn har gået i skole på Djursland og er elev på Skoleskibet Danmark.